

10. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Шокін проти України» від 14.10.2010, заяви № 23759/03 та № 37943/06. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_858?lang=uk (дата звернення: 05.05.2020).

11. Case of SCORDINO v. ITALY (No. 1), application no. 36813/97. Judgement of the European Court of human rights of 29 March 2006. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/rus?i=001-72925> (Last accessed: 05.05.2020).

12. Поляничко А.О. Принципова нестабільність чи нестабільна принциповість? Знову про теоретичні засади і практичне застосування принципів податкового законодавства України. *Закон і бізнес* : веб-сайт. URL: https://zib.com.ua/ua/136658-principova_nestabilnist_chi_nestabilna_principovist_znovu_pg.html (дата звернення: 05.05.2020).

13. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Салов проти України» від 06.09.2005, заява № 65518/01. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/980_428 (дата звернення: 05.05.2020).

14. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Слоєв проти України» від 06.11.2008, заява № 17283/02. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_433 (дата звернення: 05.05.2020).

15. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Новік проти України» від 18.12.2008, заява № 48068/06). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_442 (дата звернення: 05.05.2020).

16. Вишемирський М.І. Особливості принципів податкового права та їх види : дис. ... канд. юрид. наук. Ірпінь, 2015. 205 с.

17. Постанова Верховного Суду від 15 травня 2019 року, судова справа № 825/1496/17. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/81795617> (дата звернення: 05.05.2020).

18. Кодекс адміністративного судочинства України : Закон України від 3 жовтня 2017 року № 2147-VIII / Верховна Рада України. *Відомості Верховної Ради України*. 2017. № 48. Ст. 436.

19. Податкове право України : підручник / за ред. : М.П. Кучерявенко. Харків : Право, 2018. 512 с.

УДК 35.088.6

DOI <https://doi.org/10.32844/2618-1258.2020.1.33>

КОРНУТА Л.М.

ФОРМИ ТА ЗАСОБИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ У СУЧАСНИХ УМОВАХ РОЗВИТКУ

Сучасний рівень становлення й розвитку публічно-управлінських процесів і державної служби в Україні, а також стрімкий розвиток інформаційних процесів визначають важливість нормативного та практичного переосмислення питань професійної підготовки й професійного навчання державних службовців. В умовах прискореного процесу розвитку інформаційно-телекомунікаційних ресурсів, а також оновлення підходу до отримання професійних знань і практичної підготовки професійних кадрів для державної служби побудова нової ефективної системи підготовки, перепідготовки, підвищення кваліфікації державних службовців є одним із пріоритетних завдань для уповноважених осіб та органів апарату публічного управління. Можна стверджувати, що сьогодні наявна потреба в удосконаленні кадрового ресурсу органів державної служби в Україні, що вміють грамотно використовувати новітні інформаційні технології, інформаційні ресурси та сучасні засоби зв'язку не лише з метою обміну особистою інформацією, а і як окрему форму реалізації професійної освіти й можливість підвищення рівня професійної компе-

тентності. Одним зі шляхів підвищення професіоналізму державних службовців є ефективне функціонування й удосконалення системи навчання державних службовців. Водночас, урахувавши ситуацію, що склалася у зв'язку з поширенням нової вірусної інфекції, особлива роль тут належить саме дистанційному навчанню. Загалом можна визначити, що дистанційне навчання державного службовця – це індивідуалізований процес набуття професійних знань, умінь і практичних навичок щодо практичного виконання завдань і функцій держави, а також підвищення компетентності в управлінській діяльності, який відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників навчального процесу у сфері державної служби та функціонує на базі сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

Однак в Україні сьогодні, незважаючи на певні спроби створити систему дистанційного навчання для державних службовців, такий вид забезпечення освіти не надто широко застосовується. Основними причинами цього можна назвати недостатній рівень комп'ютеризації на всіх рівнях державної служби та комп'ютерної грамотності державних службовців; відсутність нормативної визначеності порядку реалізації дистанційного навчання; відсутність системи заохочень і стимулів для підвищення зацікавленості службовців у такому виді навчання; наявність стереотипів щодо якості заочних форм навчання та дистанційного в тому числі тощо. Серед характерних особливостей дистанційного навчання державних службовців можна визначити гнучкість, економічність, можливість поєднувати з професійною діяльністю, технологічність, можливість установа модульності й корегування курсів, соціальну рівність. Проаналізувавши особливості та переваги дистанційної освіти у сфері державної служби, необхідно визначити можливі форми дистанційного навчання державних службовців. З огляду на можливості застосування інформаційних ресурсів та особливості їх роботи, можна виділити основні дві форми дистанційного навчання державних службовців: формат реального часу (online) і формат відкладеного часу. Кожен із визначених форматів має свої особливі інструменти реалізації та певний алгоритм організації.

Ключові слова: *державна служба, освіта державного службовця, професійна підготовка, компетентність, дистанційне навчання.*

The current level of formation and development of public-administrative processes and civil service in Ukraine, as well as the rapid development of information processes, determines the importance of normative and practical rethinking of the issues of training and professional training of civil servants. In the context of accelerated process of development of information and telecommunication resources, as well as updating the approach to obtaining professional knowledge and practical training of professional personnel for the civil service, building a new effective system of training, retraining, improving the qualification of civil servants is one of the priority tasks for authorized persons and bodies of the apparatus. public administration. It can be argued that today there is a need to improve the human resources of the civil service in Ukraine, able to use the latest information technologies, information resources and modern means of communication not only for the purpose of exchange of personal information, but also as a separate form of realization of professional education and opportunity raising the level of professional competence. One of the ways to increase the professionalism of civil servants is to effectively operate and improve the system of training of civil servants. At the same time, given the current situation with the spread of new viral infection, the special role here belongs to distance learning. In general, it can be defined that distance learning of a civil servant is an individualized process of acquiring professional knowledge, skills and practical skills in practical implementation of the tasks and functions of the state, as well as increasing competence in management activity, which occurs mainly through the indirect interaction of remote participants. educational process in the field of public service and operates on the basis of modern information and communication technologies.

However, in Ukraine today, despite some attempts to create a distance learning system for civil servants. This type of education is not widely used. The main reasons for this are: insufficient level of computerization at all levels of the civil service and com-

puter literacy of civil servants; lack of normative definition of the order of realization of distance learning; lack of incentives and incentives to increase the interest of employees in this type of training; the presence of stereotypes about the quality of distance learning and distance learning, including others. Distinctive features of distance learning of civil servants include: flexibility, economy, ability to combine with professional activity, adaptability, ability to establish modularity and adjustment of courses, social equality. Having analyzed the features and advantages of distance education in the civil service, it is necessary to identify possible forms of distance learning for civil servants. Considering the possibilities of using information resources and the peculiarities of their work, there are two main forms of distance learning for civil servants: the online format and the deferred time format. Each of the formats has its own specific implementation tools and a specific organization algorithm.

Key words: *civil service, education of civil servant, vocational training, competence, distance education.*

Вступ. Звертаючи увагу на сучасний рівень становлення й розвитку публічно-управлінських процесів і державної служби в Україні, а також стрімкий розвиток інформаційних процесів, важливим є нормативне та практичне переосмислення питань професійної підготовки та професійного навчання державних службовців. В умовах прискореного процесу розвитку інформаційно-телекомунікаційних ресурсів, а також оновлення підходу до отримання професійних знань і практичної підготовки професійних кадрів для державної служби побудова нової ефективно системи підготовки, перепідготовки, підвищення кваліфікації державних службовців є одним із пріоритетних завдань для уповноважених осіб та органів апарату публічного управління. Окрім того, ситуація, що складається у процесі забезпечення санітарно-епідеміологічного благополуччя населення у зв'язку з поширенням нової вірусної інфекції вимагає підвищеної уваги й відповідальності, а також професіоналізму з боку службових осіб, які сьогодні займають посади в державних органах. Україні потрібні здібні та рішучі державні службовці, котрі здатні активізувати процеси розбудови держави в умовах пандемії та приймати необхідні державно-управлінські рішення. Умови життя й професійної діяльності, що складаються в період надзвичайної ситуації, уносять корективи у звичний ритм здійснення професійних повноважень і проходження службової кар'єри, а також вимагають пошуку нових підходів до реалізації професійного навчання та професійної підготовки державних службовців. У таких умовах упровадження дистанційних технологій професійного навчання на базі сучасних інформаційно-комунікативних засобів є безумовною необхідністю. Можна стверджувати, що сьогодні наявна потреба в удосконаленні кадрового ресурсу органів державної служби в Україні, що вмінуть грамотно використовувати новітні інформаційні технології, інформаційні ресурси та сучасні засоби зв'язку не лише з метою обміну інформацією чи онлайн зв'язку, а і як окрему форму реалізації професійної освіти й можливість підвищення рівня професійної компетентності.

Постановка завдання. Зважаючи на умови, що склалися на сучасному етапі державотворення та враховуючи інформаційно-технологічний потенціал, а також тенденцію закордонного досвіду та практики впровадження дистанційної професійної освіти для публічних службовців, метою статті є дослідити теоретико-методичні засади дистанційної освіти державних службовців в Україні, на основі чого визначити форми й засоби дистанційного навчання державних службовців як інструменту підвищення рівня професійної компетентності.

Результати дослідження. Незважаючи на майже повну відсутність нормативного регулювання питань дистанційного навчання державних службовців, науковці все ж приділяють достатньо уваги проблемам професійної підготовки державних службовців і її особливостей у дистанційному форматі. Дослідження проблеми дистанційної освіти державних службовців відображено в працях багатьох вітчизняних і зарубіжних науковців. Зокрема, питання впровадження дистанційних освітніх технологій у професійну підготовку державних службовців вивчали Н.О. Алюшина, С.Г. Білорусов, С.М. Верба, С.Е. Зелінський, В.Є. Лукін, О.В. Овчарук, Б.І. Шуневич та ін.

Важливим складником системи та процесу професійної управлінської діяльності державних службовців є інформаційна діяльність, яка передбачає сукупність інформаційних процесів пошуку, збирання, створення, систематизації, аналітичної обробки, використання, поширення, зберігання та захисту інформації на основі новітніх інформаційних технологій з метою реалізації відповідної державної політики у відповідній профільній сфері, прийняття управлінських рішень

і їх виконання [6, с. 6]. У таких умовах відповідальність і професіоналізм державних службовців відіграють ключову роль для благополуччя населення й розвитку країни. Одним зі шляхів підвищення професіоналізму державних службовців є ефективне функціонування й удосконалення системи навчання державних службовців. Водночас, ураховуючи ситуацію, що склалася на тепер, особлива роль тут належить саме дистанційному навчанню.

Проводячи аналіз сучасного стану реалізації дистанційного навчання державних службовців, можемо констатувати, що, незважаючи на те що технологія дистанційного навчання сьогодні є якісно новим прогресивним способом здобуття освіти на основі ідей «відкритої освіти» завдяки можливостям сучасних інформаційних технологій, механізм реалізації такого способу професійного навчання майже відсутній [2, с. 2]. Варто зазначити, що Закон України «Про державну службу» не визначає такого способу професійного навчання. Також відсутні профільні нормативні акти, котрі б закріпили порядок чи особливості дистанційного навчання державних службовців. Серед нормативних актів можна визначити Положення про дистанційне навчання, однак такий акт визначає загальний порядок дистанційного навчання всіх рівнів у сфері загальної освіти [1]. Однак, з огляду на особливості забезпечення підвищення рівня професійної освіти державних службовців, застосування вказаного акта не є доцільним. Також варто звернути увагу на те, що система органів державного забезпечення дистанційного навчання та перевірки його якості відсутня. Фактично єдиним органом, робота якого спрямована на практичне забезпечення дистанційного навчання державних службовців, є Центр дистанційного навчання Національної академії державного управління при Президенті України. Проте такий стан речей не відповідає сучасним вимогам і ситуації, що склалася в країні.

Загалом можна визначити, що дистанційне навчання державного службовця – це індивідуалізований процес набуття професійних знань, умінь і практичних навичок щодо практичного виконання завдань і функцій держави, а також підвищення компетентності в управлінській діяльності, який відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників навчального процесу у сфері державної служби та функціонує на базі сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

Однак в Україні сьогодні, незважаючи на певні спроби створити систему дистанційного навчання для державних службовців, такий вид забезпечення освіти не надто широко застосовується. Основними причинами цього можна назвати недостатній рівень комп'ютеризації на всіх рівнях державної служби та комп'ютерної грамотності державних службовців; відсутність нормативної визначеності порядку реалізації дистанційного навчання; відсутність системи заохочень і стимулів для підвищення зацікавленості службовців у такому виді навчання; наявність стереотипів щодо якості заочних форм навчання та дистанційного в тому числі тощо.

Серед характерних особливостей дистанційного навчання державних службовців можна визначити: 1) гнучкість – службовці, що звертаються до дистанційної освіти, навчаються в зручний для себе час і в зручному місці; 2) економічність – ефективне використання навчальних середовищ і платформ, відповідних технічних засобів, концентроване й уніфіковане представлення інформації, використання й розвиток комп'ютерного моделювання є неабияким заощадженням бюджетних коштів і власне коштів самих державних службовців, котрі навчаються; 3) паралельність – навчання здійснюється без відриву від виконання професійних повноважень, не потребує оформлення відпусток тощо; 4) технологічність – використання в навчальному процесі нових досягнень інформаційних технологій, які сприяють входженню державних службовців у світовий інформаційний простір та орієнтують їх на євроінтеграційний розвиток [3]; 5) можливість установа модульності й корегування курсів: із набору незалежних курсів-модулів формується програма професійного навчання, що відповідає індивідуальним чи груповим потребам службовців, має спрямованість залежно від сфери управління чи рівня відповідної посади тощо; 6) соціальна рівність службовців і можливість корегування аудиторії слухачів: рівні можливості одержання освіти для державного службовця незалежно від посади, яку він займає, місця проживання, стану здоров'я, сімейного становища, соціального статусу та можливостей. Окрім того, одночасне звернення до багатьох джерел наукової й практичної інформації великої кількості державних службовців певної сфери чи рівня управління та їх спілкування за допомогою телекомунікаційного зв'язку з викладачами й між собою, що дає можливість паралельно освоїти теоретичну частину та застосувати практику отриманих навичок і знань. Такі особливості дистанційного навчання, безумовно, підтверджують свої позитивні відмінності серед можливих способів забезпечення професійної освіти для уповноважених на таке забезпечення органів і способів підвищення рівня професійної компетентності для самих державних службовців.

Проаналізувавши особливості й переваги дистанційної освіти у сфері державної служби, необхідно визначити можливі форми дистанційного навчання державних службовців. Зважаючи на можливості застосування інформаційних ресурсів та особливості їх роботи, можна виділити основні дві форми дистанційного навчання державних службовців: формат реального часу (online) і формат відкладеного часу. Кожен із визначених форматів має свої особливі інструменти реалізації та певний алгоритм організації.

Щодо дистанційного навчання, що проходить у форматі реального часу, варто зазначити, що це є найбільш оптимальна форма дистанційного навчання, що зберігає безпосередній контакт між викладачем і здобувачем знань і службовцями, які підвищують професійні знання. Можливість обміну досвідом, розгляд та обговорення практичних ситуацій дає змогу отримання безпосередніх навиків, що можна використовувати в професійній діяльності. Практична організація онлайн формату вимагає дотримання певного алгоритму дій, що допоможе отримати високі результати від організації такої форми дистанційного навчання. Цей алгоритм передбачає таке: 1) визначення напряму професійної освіти, вибір теми та вибір викладача або експерта, відповідно до обраної теми; 2) вибір оптимального програмного забезпечення для трансляції зустрічей; 3) розроблення й підготовка програми для курсу дистанційного навчання, підготовка інструкцій для учасників, підготовка розкладу конференцій, підготовка презентацій та іншого роздаткового матеріалу, що буде необхідним для засвоєння необхідної інформації; 4) створення анкет-форм для реєстрації учасників, формування груп учасників (залежно від напряму підготовки, наявного професійного стажу, відповідно до категорії займаної посади тощо) та розсилка запрошень для приєднання до конференції; 5) власне підключення учасників до вебз'язку чи конференції з можливістю налаштуватися заздалегідь (можливість налаштування камери, установаження задовільної роботи провайдера, усунення фонових звуків тощо) і можливістю ознайомитися з підготовленими презентаціями відповідно до заявленої навчальної теми; 6) власне проведення самого навчального заняття. У цьому випадку ідеальним убачається викладення викладачем чи експертом основної інформації у вигляді лекції та подальший обов'язків діалог з учасниками щодо дискусійних моментів, законодавчих прогалін, проблемних практичних питань тощо.

Водночас формат відкладеного часу в дистанційному навчанні має свої особливості реалізації та порядок організації. Серед значних переваг такої форми варто зазначити зручність і мобільність проходження дистанційного навчання, адже в умовах постійного навантаження й особливостей режиму державної служби, а також із урахуванням особистих і сімейних пріоритетів державних службовців досить часто основною перешкодою для професійного розвитку державного службовця є брак часу на саморозвиток і відсутність зручного графіку навчання, що дало б змогу поєднати професійну діяльність, особисті чи сімейні обов'язки та навчання. Алгоритм організації дистанційного навчання в режимі відкладеного часу передбачає: 1) вибір платформи для організації дистанційного навчання, що має бути зручною та доступною для державних службовців не залежно від посади, регіону країни чи соціального стану; забезпечити доступ до обраної платформи та налаштувати платформу для зручної роботи має профільний орган, що організовує таке дистанційне навчання; 2) вибір теми підвищення професійної освіти й розроблення відповідної програми, розроблення методичних, дидактичних матеріалів, графіків і їх розміщення на платформі; 3) оприлюднення програми, що передбачається створенням курсом, і реєстрація учасників на платформі; 4) розсилка листів-запрошень до державних органів з детальною інструкцією щодо порядку, строків реєстрації на платформі учасників та умов проходження відповідного навчання, відповідно, у подальшому підтвердження облікових запитів на проходження навчання; 5) власне проходження навчання на платформі за відповідною затвердженою програмою; 6) проведення підсумкового контролю результатів навчання, відповідно, таким контролем можуть бути тестові завдання чи вирішення кейсів або практичних ситуацій. Убачається, що результатом дистанційного навчання будь-якої з визначених форм і свого роду підтвердженням успішного освоєння відповідної теми чи курсу може бути підготовка та видача сертифікатів про успішне проходження навчання.

Визначаючи особливості реалізації форм дистанційного навчання, необхідно звернути увагу також на засоби забезпечення дистанційної освіти. Саме за допомогою їх використання дистанційна освіта може бути реалізована та практично втілена в життя. Засоби забезпечення дистанційної освіти є інструментами її практичної реалізації. Особливістю засобів забезпечення є те, що вони не мають чіткої прив'язки до форм дистанційного навчання, а, навпаки, можуть використовуватися в сукупності для отримання кращого результату. Звісно ж, є такі засоби, які можуть застосовуватися лише в онлайн навчанні чи, навпаки, у режимі відкладеного часу. Однак

передусім є необхідність у їх визначені й офіційному сприйнятті уповноваженими та профільними органами й установами, які мають забезпечувати дистанційне навчання для державних службовців. Тому серед засобів дистанційного навчання, що можуть застосовуватися в забезпеченні дистанційної освіти державних службовців, можна визначити такі:

1. Смартфон є основним засобом, завдяки застосуванню якого дистанційна освіта стає можливою, доступною та зручною. Тут варто відзначити можливість телефонних дзвінків і смс-повідомлень. Хоча таку комунікацію складно назвати справжнім дистанційним навчанням, проте повністю забувати про телефонні дзвінки також не варто. Особливість такої комунікації полягає в тому, що вона є індивідуальною, тобто можливе лише спілкування викладач-слухач. Також необхідно зважати, що за допомогою смс-повідомлень можна, наприклад, проінформувати особу про необхідність виконання завдання, однак така форма не дає змоги таке завдання надати, отримати й перевірити. Не варто забувати про можливість установалення мобільного додатку, котрий може містити, наприклад, відповідний дистанційний курс. Також це можуть бути онлайн месенджери (Viber, Telegram тощо). Перевагою месенджерів є можливість створювати чати, у яких може бути присутня одразу група учасників-слухачів і відповідне обговорення конкретного питання чи проблеми одразу стає груповим. Легкість у використанні таких месенджерів забезпечує оперативність спілкування. Однак таке спілкування обмежене лише текстовим обміном невеликих за обсягом повідомлень, провести повноцінне заняття в такий спосіб неможливо.

2. Ресурси інтернет мережі такі: сервіс Google, власне електронна пошта, створення Google дисків, Google документів, використання Google Classroom. Зокрема, варто зазначити, що розглядати інтернет сервіс Google дисків окремо від інших способів дистанційного навчання не варто, однак він спроможний значно спростити процес дистанційного навчання. На Google диск викладач може завантажувати файли з подальшим наданням доступу до них слухачам через електронну пошту. Певною мірою такий сервіс можна розглядати як наочне поширення матеріалу для навчання. Крім того, викладач може дозволити редагування Google документів окремими учасникам або одразу групі учасників, так забезпечивши групову роботу над письмовим документом. Водночас у сервісі Google Classroom викладач може створювати навчальні курси, наповнювати їх відповідними матеріалами, створювати завдання та контролювати хід їх виконання, визначати строки виконання завдань і контролювати хід їх виконання.

3. Онлайн аудіоспілкування (Discord, TeamSpeak тощо) та відеоспілкування (конференції Zoom, Skype тощо), також як варіант запис відеолекції на особистому каналі YouTube. Окремий «рівень» дистанційного навчання державних службовців – це забезпечення живого спілкування. Серед зазначених сервісів можна виділити Zoom. Сервіс розрахований на відеоконференції з активною участю всіх, хто залучається до такої конференції. Також саме Zoom вважається найбільш «трендовим» сервісом здійснення дистанційного навчання не лише в Україні, а й за кордоном, наслідком чого є велика кількість відеоінструкцій щодо налаштування та роботи сервісу. Zoom дає змогу негайно або на запланований час створювати відеоконференції, у яких можуть брати участь державні службовці. Zoom забезпечує аудіо- та відеозв'язок, що інколи є критично важливим, особливо в онлайн навчанні. Zoom також має текстовий чат і кнопку для учасників «Підняти руку», що може бути використано для перевірки присутності учасників у конференції. Ще один спосіб поширення навчального матеріалу для слухачів у дистанційному навчанні, який найкраще підходить для публікації лекційного матеріалу, є відеолекції на каналі YouTube. Його плюс полягає в тому, що сам запис лекції відбувається не в режимі онлайн, тобто у викладача є можливість записати лекцію з декількох спроб і в зручний для нього час. Також, на відміну від Zoom, відеозаписи на YouTube можуть бути поширені серед необмеженої кількості слухачів, які, у свою чергу, можуть ознайомитися з лекційним матеріалом необмежену кількість разів у зручний для них час [5].

4. Віртуальні навчальні середовища та платформи, освітні хаби (Prometheus, Coursera, Moodle, ВUМonline тощо). Варто зазначити, що використання онлайн платформ є досить зручним способом отримання професійних навиків і знань для державних службовців у тому числі. Віртуальні навчальні середовища надають викладачам, слухачам та адміністраторам дуже розвинутий набір інструментів для дистанційного комп'ютеризованого навчання. Окрім того, важливим позитивним моментом застосування таких засобів є можливість використання міжнародних платформ, що дають змогу державним службовцям освоїти закордонну практику управління, лідерства тощо. Однак через їх велику кількість і розгалуженість напрямів навчання важливим є офіційне визнання та вибір пріоритетних серед них саме для державних службовців. Натепер таке офіційне визнання має Prometheus [4]. Зокрема, окремі курси, що є доступні на платформі,

розроблені уповноваженими органами управління у сфері державної служби, а саме Національним агентством з питань державної служби та Національним агентством з питань запобігання корупції (наприклад, «Конфлікт інтересів: треба знати!», «Як подати е-декларацію» тощо).

Висновки. Отже, варто зазначити, що натепер дистанційна професійна освіта для державного службовця є одним із ефективних шляхів підвищення рівня професійної компетенції. Використовуючи сучасні засоби теле- й інтернет ресурсів можна досягти успішних результатів в освоєнні курсів та окремих тематик професійної орієнтації осіб, які посідають відповідні посади в державних органах і їх апараті. Вибір певної форми навчання, що є зручною як для викладача чи спікера, так і для слухачів, що мають бажання отримати нові знання та практичні навички, має бути затверджений на рівні нормативного документа.

Також проблемними залишаються питання теоретико-методичного забезпечення дистанційного навчання державних службовців і питання фінансово-економічного підґрунтя його реалізації, уніфіковані програмні ресурси тощо. Вирішення цих проблем сприяло б швидшому входженню України у світову освітню спільноту, зміцнило б імідж державного службовця на міжнародному рівні й дало б змогу залучати інвестиції в систему професійної освіти із-за кордону.

Список використаних джерел:

1. Про затвердження Положення про дистанційне навчання : Наказ Міністерства освіти і науки України від 25 квітня 2013 р. № 466 / Міністерство освіти і науки України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13> (дата звернення: 25.04.2020).

2. Алюшина Н.О. Психолого-педагогічні та акмеологічні особливості дистанційного навчання державних службовців. URL: <http://academy.gov.ua/ej/ej2/txts/ds/05anonds.pdf> (дата звернення: 25.04.2020).

3. Овчарук О.В. Концептуальні підходи до застосування технологій відкритої освіти та дистанційного навчання у зарубіжних країнах та їх роль у процесах модернізації освіти. URL: <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/ITZN/em1/content/06oovemp.htm> (дата звернення: 25.04.2020).

4. Платформа масових відкритих онлайн-курсів Prometheus. URL: <https://prometheus.org.ua/about-us/> (дата звернення: 25.04.2020).

5. Торбас О. Використання інформаційних ресурсів при дистанційному навчанні юридичних дисциплін. URL: <https://www.hsa.org.ua/blog/vykorystannya-informatsijnyh-resursiv-pri-dystantsijnomu-navchanni-yurydychnyh-dystsyplin/> (дата звернення: 25.04.2020).

6. Требик Л.П. Основні принципи дистанційного навчання у підвищенні кваліфікації управлінських кадрів регіону. URL: <http://academy.gov.ua/ej/ej14/txts/Trebik.pdf> (дата звернення: 12.04.2020).